

TRAFİK GÜVENLİĞİ VE YAYALAR

Nizamettin ÖZBEK

Son yayınlanan (1972) Karayolları TRAFİK KAZALARI bültenine göre 1972 yılında yurdumuzda, ölümlü sonuçlanan 3.082, yaralanma ile sonuçlanan 11.991 ve sadece maddi hasarla sonuçlanan 14.289 olmak üzere toplam 29.362 trafik kazası olmuştur.

Bu kazalarda araç kullananlardan 861, YAYA-
LARDAN 1.512, yolculardan da 1.546 olarak toplam 3.919 kişi ölmüş; 4.418 şoför ve sürücü 7.576 yaya ve 8.943 yolcu olmak üzere toplam 20.937 kişi yaralanmıştır. Öte yandan söz konusu kazaları meydana getiren faktörlerin kusur payları da şöyledir:

Şoför: % 77.3, Yaya: % 18.8, Araç: % 3.4,
Yolcu: % 0.4, Yol: 0.1.

Görüldüğü gibi yayanın kusur payı, % 18.8 gibi önemli bir oranla ikinci gelmektedir. Kuşkusuz, bu kadar yüksek bir kusur oranı, önlenmesi genellikle yayanın elinde olan bazı nedenlerden ileri gelmektedir.

Şimdi, bu nedenleri kısaca gözden geçirelim:

YAYALAR NİÇİN ÖLÜRLER?

Çarpışma sırasında, otomobilde bulunan kişiler nispeten korunmuş durumdadırlar. Fakat, bir otomobilin yayaya çarpması halinde incinme ya da yaralanma hemen hemen muhakkaktır. Çünkü bir arabanın yayaya çarpması demek çeliğin ete ve kemiğe çarpması demektir. Hem de yüksek güçlerle. Bunun içindir ki, yaralanan her 15 yayadan bir tanesi ölmektedir. Yine bunun içindir ki ya bir yayaya ya da bir arabaya, başka bir deyişle ikisinden birisine çarpmak gibi kaçınılmaz bir durum meydana gelmişse, şoförün yayadan kaçınması gerekir.

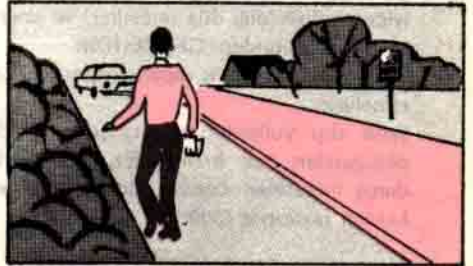
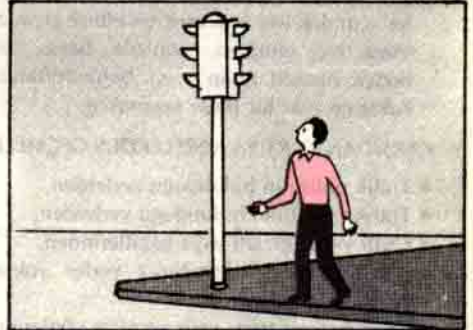
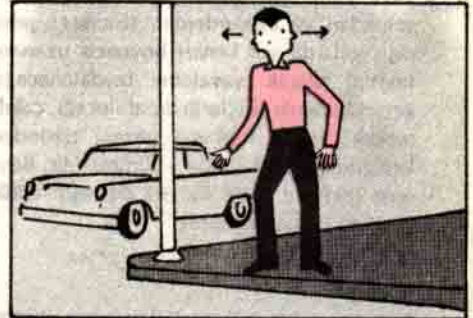
ŞEHİRLERDE VE KIRSAL ALANLARDAKİ DURUM

Şehirlerde, şehirdışına göre daha çok yayaya çarpma olayı görülmektedir. Bununla beraber, kırsal alanlardaki çarpmalarda yayanın ölmesi olasılığı daha fazladır.

Şehirlerde yayayı gözetmek şoförlere düşen en önemli bir görevdir, çünkü şehirlerde trafik kazalarından ölenlerin ortalama yarısı yayalardır. Kaza kurbanları da daha çok yaşlılarla çocuklardır.

ALKOL VE YAYA

Araba çarparak kazaya uğrayan yayalar arasında alkolün etkisi altında olanlar da oldukça fazladır. Unutmamak lâzımdır ki, bu durumda

1. Yaya kaldırımından ayağınızı yola atmadan önce, dikkatle sola ve sağa bakınız.
2. Karşıya, yeşil ışık size yol verdiği zaman geçiniz.
3. Yaya kaldırımını bulunmayan yerlerde yolun solundan yürüyünüz.

olan yayaların ya usullama (Muhakeme) yetenekleri normalin altında, ya da görüş ve kas yetenekleri yetersizdir. Üstelik, tepkileri de yavaşlamıştır. Burada da yayayı koruma görevi şoföre düşmektedir.

Yayaların, kazaya uğrama nedenlerini böylece belirttiğinden sonra, şimdi de, söz konusu kazaları önlemeye yarayacak önlem ve yöntemleri görelim.

1. NERELERDEN YÜRÜMELİDİR?

- Yaya kaldırımı bulunan yerlerde daima yaya kaldırımından yürümelidir.
- Yaya kaldırımı yoksa, teker teker yolun solundan ve banketlerden (Banket: şehir dışı yollarda yol kenarı boyunca uzanan, normal olarak yayaların faydalanacağı, geçici hallerde araçların durabileceği, çakıl, toprak, ya da kaplama yüzeyi türünden kaplanmış olan kısımdır.) yürümelidir. Böylece yaklaşan şoför sizi siz de taşıtı görün gereken önlemi alırsınız.

2. GECE YÜRÜYÜŞLERİNDE ALINACAK ÖNLEMLER

- Şoförlerin sizi uzaktan kolayca görebilmeleri için, kabilsen açık renk bir elbise giyiniz. Veya hiç olmazsa, elinizde beyaz bir bohça, mendil, kitap ... vb. bulundurunuz. Fakat en iyisi bir fener taşımaktır.

3. KARŞIDAN KARŞIYA NERELERDEN GEÇMELİ?

- Trafik polisinin bulunduğu yerlerden,
- Trafik ışıklarının bulunduğu yerlerden,
- Çivili ya da çizgili yaya geçitlerinden,
- Buraya kadar belirttiğimiz yerler yoksa, köşe başlarından,
- Şehir dışı yollarda, geliş ve gidiş yönlerinin iyice görülebildiği düz (meyilsiz) ve doğru bir kısım üzerinden, GEÇMELİDİR. Geçiş sırasında dönüş yapan araçlara dikkat etmelidir.
- Şehir dışı yollarda araçlar, şehir içinde olduğundan çok hızlı gider, dolayısıyla duruş mesafeleri önemli ölçüde artar ve kazalar fazlasıyla öldürücü olur.

4. KARŞIDAN KARŞIYA NASIL GEÇMELİ?

- Kaldırım kenarında durarak önce SOLUNUZA bakınız.
- Sonra SAĞINIZA bakınız.
- Tekrar solunuza bakınız.
- Yol açıksa (güvenli olarak geçmeye elverişli ise) yola dikey olarak koşmadan yürüyünüz.
- Yolun yarısına gelince tekrar SAĞINIZA bakarak, geçişinizi tamamlayınız.

5. KARŞIDAN KARŞIYA GEÇİŞİN TEHLİKELİ OLDUĞU YERLER

- Duran bir aracın hemen önünden ya da arkasından karşıya geçmeyiniz.
 - Duran iki aracın arasından karşıya geçmeyiniz.
 - Az bir hızla yaklaşmakta olan, kamyon ve otobüs gibi büyük araçların önünden karşıya geçmek tehlikelidir. Zira böyle bir aracın hemen arkasından daha hızlı bir araç çıkabilir.
 - Karşıya eğik bir çizgi üzerinden geçmeyiniz; yaya kaldırımına dikey olarak geçiniz. Böylece, sağdan ve soldan gelen araçları daha kolay görür, tedbir alabilirsiniz. Yayaya çarpma olaylarının çoğu karşıdan karşıya geçişlerde olmaktadır.
- 1972 yılında karşıdan karşıya güvenlik kurallarına aykırı biçimde geçen yayalardan 1167 kişi ölmüş, 6614 kişi de yaralanmıştır.

GECE

1 - GÜVENSİZ

2 - GÜVENLİ

3 - DAHA GÜVENLİ